

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e53485/facsimile.pdf> (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

bringes påfølgende Betingelser for et Lokammerisystem, gives der næppe noget Eksempel, der i større Grad kunde tale derfor, end denne Deling af den bestående Skat, der fordeltes endvidere gjenneført i de nærtstående Stater paa over 15 eller 20,000 Menneſter. Og jeg vil slutte med at bede om at glemme, at den, der har anført Eksemplet, for Lidet af Sjæl og Guld, og berømt at overleve, at de, der have givet Eksemplet, ere Nordamerikanere, til hvis Lyder, hvorledes man endog maatte være villig til at anlægge den, jeg aldrig har hørt tilføjet, at de vilde være altså overvillige, til hvis Lyder jeg altid har hørt henregnet, at de overgik Europæerne som profunde Høll.

Varfob: Den ærte 4de Højenhaavne Rigsdagsmand (Algreen Udvalg) udtalte nyd — jeg maa tilføje, at jeg satte mig ikke ganske nær, og jeg ved derfor ikke, om han mente, at der var Nødvendighed for, enten at det foreslåede Lovudkast eller den til Behandling idag foreliggende Iste Minoritets Indstilling kunde faa Majoritet for sig i denne Sal, men at det dog vilde være en saa ringe Majoritet, at det vilde være Grund til at beslæge, og at det vilde være forelseligt, om Forfatningen blev vedtaget med saa liden Smaaenhed og saa megen Ansigelse. Jeg falder derom end med den, og falder da kun træde ham og mig selv bedrøvet og for at allerede er erklæret af een Tale her idag, af den ærte Rigsdagsmand, som idag aabnede Debatten (B. Christensen), at han, hvad Udfaldet end vilde blive, vilde vide at underrette sig Majoriteten, samt med Vilhelms og Kjærlighed sig til det Reſultat, hvorefter denne var kommen; og jeg er overbevist om, at denne Erklæring, den vil haabe han og alle vi andre og det hele Folk bedrøvet og for at gjensætte i Virkeligheden, naar det kommer til den praktiske Udførelse, og dermed ønsker jeg, at den store Frygt for det Sørgelige og Uvovelige, som den nævnte Rigsdagsmand har fundet i Grundlovens muligt Ansigelse, kan og maa for en Iste ringe Tæl forsvinde.

Der er allerede idag fra flere Sider sagt at, da der var Tale om at sende den lavere Beslutning i Retig, da var der Intet tvivls herfor. Jeg falder derfor ikke videre opbøde mig hermed, men jeg vilde kun naage, at ogsaa jeg finder det mærkeligt, at naar Taler er om at paalægge Høder og Forpligtelser, da faar man den Betingelse og Iste den Alvorligste god nok, men her megen Tvivl om, hvorvidt den ogsaa er god nok, naar Overgangen bliver om Rettigheder, og navnlig den her, den bedste borgerlige Rettigheder, som at det vilde i Bølgel af Høllens Representanter. Ganske kan jeg dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at jeg finder det høit mærkeligt, at Baadene, den kan man vel overlade til hvad man falder Raaden, som jo tillige er i Besiddelse af hvad man falder den physiske Kraft, men derimod faar man Betændelighed, naar Taler bliver om Udsættelsen af en Borgers, som jeg langt væsentligere led sig misbruge af denne samme physiske Kraft end Baadene. Der er idag næsten den „Store Hov“, „Ræson“, og der blev opfattet, forekommer det mig, som om man mente, at der i disse Betænelser: den store Hov, Raaden, saa meget, jeg kunde næsten sige Retværdighed for dem, som fulde gaae ind under denne Anseeri; jeg siger ingenting, at det var sagt eller ment saaledes, jeg siger kun, det forekommer mig, som blev det opfattet af flere paa denne Maade. Jeg falder i denne Anledning tillade mig at erindre om, hvad der er sagt af en berømt Forfatter, at han Intet fulde afgjøre om, hvor man falder den saafaldte borgerlige Ret, men den kristelige Ret falder man i Almindelighed i det simple Høll. Etalder dette hans Udsagn være sandt, hvorefter jeg her hører det indlæde mig paa at godtgjøre eller gjensætte, fulde det indlædere være sandt, saa mener jeg, at hvor man falder den sande kristelige Ret, der falder man ogsaa den sande borgerlige Ret, og jeg for mit Vedkommende er i det mindste fuldkommen overbevist om, at den findes ligesaaet i Rigtighedsens Gyde som i Rigmændens Bølg. Man taler vistnok — her i Salen er det vel ikke sagt, det indlædere ikke idag —, man taler vel om de dannede Glæder og om Udsættelsen dertil, den raar og udvandede Raade — Høll, Menneſter ere vi alle; det naager dog ingen. Men, mine Herre, lad os tage Diamanten! Der gives jo ogsaa en liden Diamant og en raar og ufleken Diamant; men Lidet, som man ved Etalder fremstiller af den, er den samme, hvad enten Diamanten er

liden eller ufleken, og Høllsten er kun den, at det er saastigere at løfte Lidet af en liden Diamant, fordi den har større Kanter, som overflødet let kunne forbrødes af Smaale, end af den ufleken; og jeg fulde ogsaa mene, at hvis man gjorde det til en Opgave for den dygtigste Anseer, saa vilde han dog ikke kunne sige os, om det var en Rigmænds eller en Rigtigheds Indsigelse, man kunde fremlægge for ham (Taler). Mine Herre! Der er ikke den Høllsten som man søger at frembringe, mellem den saafaldte dannede og den saafaldte udvandede Glæde; det er eet og det samme Høll, og de liden og tænde det Samme, og væsentlig paa den samme Maade. Som en Høllsten berar det naturligt, at jeg i det Forløbige slutte mig til den Iste Minoritets første Indstilling, hvorefter jeg maa tilføje, at der er noget i den, jeg ikke kan slutte mig til; men det er ogsaa ganske upaatvælselig en Erførelse, der er indføjet i Indstillingen til denne Indstilling. Da den uden Bemærkning herom er opløst idag daude af Ordføreren og af en anden ærte Rigsdagsmand, kan jeg imidlertid ikke lade den hengaae upaaagtet. Der faar nemlig, at Mænd er „midtsindelig“, det er den Iste, den er næppe midtsindelig som, og det kan den muligen have Grund til at være, men midtsindelig er den Iste, jeg idemindte falder ikke nogen Grund til at midtsinde den. Jeg træder derfor, at det maa være midtsindelig som, der falder faar. Jeg maa altsaa væsentlig slutte mig til den Iste Minoritets Indstilling. Kun eet Høll er det, og dette Høll her repræsenteret af eet Thing. Udsættelsen kan jeg imidlertid ikke slutte mig til hin Indstilling; thi jeg ser ingen Grund til, at 30 Aars Alderen, og Iste 25 Aars Alderen, falder give Valget. Med 25 Aars Alderen begynder allerede den borgerlige Vindighed, og enhver anden Grund end 25 Aars Alderen er derfor vilkaarlig, og hvis man foreslog, at Aldersgrænsens Minimum slutte sættes til 30 Aar, saa indførte jeg ikke, at der var noget Uvoveligt i, hvad jeg imidlertid ikke falder gøre, om En eller Anden vilde foreslå, at Aldersgrænsens Maximum fulde være 60 Aar. Høllsten kan jeg heller ikke falde nogen ulidtsindelig Grund til, at Tjenesforhold falder være enten Valget eller Valgbarhed, ligesom heller ikke at modtage Rigtighedsfuld falder være en sandt Ret; jeg maa endog tilføje, at jeg kan ikke ret slutte høreren det Humane eller det Christelige i denne Bestemmelse. Jeg kan heller ikke gaae ind paa forskellige af de øvrige Indførelser, og maatte derfor omte, at 55 30, 31 og 32, og det daude fore af flere paa Papir og Sørg (Taler), høit og godt som til at liden indlædere: „Rigtigheden behøver af eet Thing; valgbar og valgbærende sigt er enhver fuldkommet upleitet dansk Mand.“ Jeg kan ikke omte Nødvendigheden af, enten at Udsættelsen eller at den almindelige Stemmeret fulde sættes i nærværende Forhandling, thi naar jeg falder et Høll paa forskellige af Valgprogrammer, sigte hvorefter vi ere valgte, vil af os, der fulde her om Høllens sigt, saa fremgaaer det ulidtsindelig, at saa mange af os have for vore Valgere udvælt sig for et Guldkammer og almindelig Stemmeret, at jeg ikke begriber, at vi nu i Høllens Dialekt kunne vi sige sigt, at jeg ikke begriber, at jeg kan, som sagt, altsaa ikke sigte for, at nogen af disse Ting fulde sættes her i Rigtighedsindstillingen, og jeg kan i det Høll væsentlig indlædere mig paa Lokammerisystemet, det er mig dertil alt for meget indlædere; men for det usandsynlige Tilfælde, at der vedtages fulde af Rigsdagen fremkomme et Lokammerisystem, maa jeg paa det Bestemte faar paa, at det i Udsættelsen saafaldte Rigtighedsindstilling ogsaa vil et dagligt Seberog. Forøvrigt — som Taler er herom — maa jeg slutte mig til den ærte 4de kongelige Rigsdagsmand (Mønsther), naar han ikke kan falde sig høreren i Udsættelsen Rigtighedsindstilling eller Høllsten. Jeg begriber ikke Udsættelsen Rigtighedsindstilling, og fulde kan begriber Høllsten, men fulde det da ogsaa godt, hvis det fulde være et Etalder Thing, hvis det fulde paa den til en Iste omte, men forsvaret Udsættelsen, et Høllsten. Indlædere Høllsten og Rigtighedsindstilling kan jeg ingen Udsættelsen sigt; jeg ser næsten saafaldt, at der heller ingen er. Indlædere Høllsten og Høllsten fulde jeg derimod nok falde en Rigtighedsindstilling; men jeg ved ikke, om den fulde være af den Art, som Kamperne for et Lokammerisystem. Forfaarvidt ingen Anden af de ærte Rigsdagsmænd maatte fremkomme med Rigtighedsindstilling i den af mig betændte Rigtighedsindstilling, saa foreskøder jeg mig de foreskøder Rigtighedsindstilling i saa Høllsten, og navnlig det,